

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ: Procesy

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
Kamień Pomorski

Zachodniopomorski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Szczecinie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 18-06-2012 - 20-06-2012 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Hanna Markowska, Monika Piątkowska.

Badaniem objęto 7 klientów dorosłych, 28 rodziców dzieci korzystających z pomocy poradni, pracowników merytorycznych. Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z klientami poradni, a także analizę dokumentacji oraz obserwację placówki.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor poradni	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Pracownicy merytoryczni	Wywiad grupowy (FGI)	Pracownicy zróżnicowani pod względem stażu, zakresu działań, pracy w zespołach)	5
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	Badanie na próbie pełnej	7
Nauczyciele, korzystający z usług poradni - wywiad grupowy z klientem	Wywiad grupowy (FGI)	Reprezentanci nauczycieli korzystających z usług poradni w ostatnim roku	12
Dorośli klienci	Ankieta elektroniczna (CAWI)	Badanie na próbie pełnej dorosłych osób korzystających z usług poradni w ciągu tego dnia	7
Rodzice niepełnoletnich klientów	Ankieta elektroniczna (CAWI)	Badanie na próbie pełnej osób korzystających z usług poradni w ciągu tego dnia	28
Partnerzy i przedstawiciele organu prowadzącego	Wywiad grupowy (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazani przez dyrektora jako partnerzy	12
Obserwacja placówki		Wnętrze i teren placówki	1
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
Patron	
Typ placówki	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
Miejscowość	Kamień Pomorski
Ulica	WOLIŃSKA
Numer	7B
Kod pocztowy	72-400
Urząd pocztowy	KAMIEŃ POMORSKI
Telefon	0913820773
Fax	
Www	
Regon	81048874700000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Bez kategorii
Uczniowie, wychow., słuchacze	0
Oddziały	0
Nauczyciele pełnozatrudnieni	6
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	4
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	2
Średnia liczba uczących się w oddziale	
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	0
Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE
Powiat	kamieński
Gmina	Kamień Pomorski
Typ gminy	gmina miejsko-wiejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim mieści się w budynku Starostwa Powiatowego, nieopodal dworca kolejowego i autobusowego. Położenie to jest bardzo dogodne dla korzystających z jej usług klientów nie tylko z Kamienia Pomorskiego, ale także z gmin: Golczewo, Dziwnów i Świerżno. Walorem poradni jest także jej dostępność dla osób niepełnosprawnych (podjazd, winda, toaleta).

Specjaliści zatrudnieni w poradni (psycholodzy, pedagodzy, logopedzi i doradca zawodowy) mają bogate doświadczenie praktyczne, pogłębiają swoją wiedzę, wzbogacają formy pracy i poszerzają wachlarz usług. Kierunki ich pracy wyznaczają systematycznie diagnozowane potrzeby dzieci, ich rodziców i nauczycieli.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim cieszy się bardzo dobrą opinią w środowisku. Klienci i partnerzy twierdzą, że pracownicy poradni udzielają pomocy długofalowo; są bardzo pomocni w rozwiązywaniu różnorodnych problemów wychowawczych; pomagają rodzicom dzieci niepełnosprawnych; indywidualizują pomoc stosownie do zgłoszonego problemu i poszukują optymalnych rozwiązań.

Zespół specjalistów poradni dba o jakość swoich usług - systematycznie prowadzi ewaluację wewnętrzną i upowszechnia w środowisku dobre praktyki. Wypracowanymi przez siebie procedurami i narzędziami, które przyczyniły się do podniesienia jakości pracy poradni, kadra dzieli się z pedagogami, psychologami i logopedami szkolnymi oraz z pracownikami merytorycznymi innych poradni, z którymi współpracuje.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Procesy

Wymaganie: *Placówka ma koncepcję pracy*

Komentarz:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim funkcjonuje według założeń opisanych w koncepcji pracy placówki, która znana jest wszystkim jej podmiotom. Poradnia realizuje wiele różnorodnych działań - stałych i wynikających z aktualnych potrzeb środowiska. Modyfikacje koncepcji pracy poradni dokonywane są na podstawie systematycznych analiz działalności placówki z uwzględnieniem nowych kwalifikacji zawodowych pracowników merytorycznych. Wyniki przeprowadzonego badania pozwalają na wyciągnięcie wniosku, że działalność placówki opiera się na przemyślanej strategii. Poniżej wskazane zostaną argumenty świadczące o wysokim poziomie spełnienia tego wymagania.

Koncepcja pracy poradni

Istniejąca w placówce koncepcja pracy jest znana jej pracownikom. Z informacji uzyskanych od dyrektora i pracowników merytorycznych biorących udział w wywiadzie wynika, że najważniejszym elementem koncepcji pracy poradni jest jej misja, tj.: „szerokie otwarcie na potrzeby środowiska w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej”. Praca poradni, w zgodnej opinii ww. respondentów, zorganizowana jest wokół następujących obszarów: diagnozowanie i opiniowanie, doradztwo zawodowe, działalność terapeutyczna i profilaktyczna, współpraca ze środowiskiem, działalność informacyjno-szkoleniowa oraz doskonalenie bazy i warsztatu pracy.

Działalność poradni

Placówka prowadzi działania realizujące koncepcję jej pracy. Wskazują na to przykłady podane przez respondentów uczestniczących w wywiadach: dyrektora, pracowników merytorycznych, klientów poradni i jej partnerów. Wśród działań stałych respondenci wymieniają:

- diagnozę psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną i lekarską;
- wydawanie orzeczeń oraz opinii (na podstawie przeprowadzonych badań, wywiadu z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka, analizy dokumentów, konsultacji zespołu diagnozującego);
- badania przesiewowe dzieci prowadzone na terenie szkół i przedszkoli;
- terapię logopedyczną, pedagogiczną, psychoterapię, terapię metodą Biofeedback oraz kinezylogię edukacyjną;
- poradnictwo dla rodziców - konsultacje i pogadanki (np.: na temat trudności wychowawczych, gotowości szkolnej, problemów dzieci z ADHD) oraz instruktaże z zakresu reedukacji mowy i specyficznych trudności w uczeniu się;
- poradnictwo dla nauczycieli - opracowywanie materiałów i konsultacje dotyczące organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, analizy prawa oświatowego i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych;
- orientację i poradnictwo zawodowe - organizowanie warsztatów i lekcji zawodoznawczych na terenie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych; udzielanie porad indywidualnych i grupowych dotyczących wyboru kierunku kształcenia i zawodu; pomoc w typowaniu uczniów do badań; upowszechnianie informacji zawodoznawczych; wypracowywanie systemu diagnozowania zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjno-zawodowe;
- współpracę ze szkołami i placówkami - udział w posiedzeniach rad pedagogicznych zgodnie ze zgłaszaną tematyką; obserwacja dzieci na terenie szkoły; organizacja dni otwartych; spotkania z pedagogami oraz

dyrektorami szkół i placówek w celu nakreślenia kierunku współpracy na dany rok szkolny i prezentacji oferty poradni;

- współpracę z instytucjami pozaoświatowymi, takimi jak: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, sanepid, policja, Stowarzyszenie „Szansa” w Kamieniu Pomorskim oraz Uniwersytet Szczeciński;
- budowanie sieci kontaktów z innymi poradniami i specjalistami w celu konsultacji, wymiany wiedzy merytorycznej, narzędzi, itp.;
- pozyskiwanie nowych narzędzi badawczych, zdobywanie uprawnień do ich stosowania oraz tworzenie własnych narzędzi badawczych;
- pozyskiwanie pomocy dydaktycznych, tworzenie własnych pomocy do badań i terapii;
- dbałość o wygląd i wystrój pomieszczeń poradni;
- tworzenie ulotek i wizytówek poradni;
- bieżące rozszerzanie oferty poradni w oparciu o nowe kwalifikacje pracowników.

Działania nowe wprowadzone w poradni z myślą o włączeniu ich do działań stałych to, zdaniem ww. respondentów:

- udział w „zespołach” na terenie szkół i placówek w celu udzielania pomocy w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wprowadzenie do szkół podstawowych badań przesiewowych w celu wyłonienia dzieci zdolnych oraz badań ryzyka dyskalkulii;
- udział w zespołach interdyscyplinarnych ds. przemocy;
- objęcie opieką logopedyczną dzieci 5-letnich;
- wprowadzenie nowej formuły spotkań z pedagogami/dyrektorami szkół i placówek (praca w małych grupach z podziałem na przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne);
- prowadzenie diagnozy w oparciu o nowe narzędzia badawcze;
- wypracowywanie własnych testów do diagnozy pedagogicznej z zakresu matematyki oraz analizy i syntezy słuchowej;
- pozyskanie nowych narzędzi z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego, np.: „Poznaj swoje zainteresowania i świat szkolnictwa zawodowego”, „Rozpoznawanie predyspozycji i zainteresowań – gwarancją życiowego sukcesu”, „Test do samobadania zainteresowań zawodowych”, „Doradztwo zawodowe – wybrane metody badań”.

Poradnia bierze także udział w działaniach sporadycznych, o czym świadczą przykłady wskazane przez wszystkich respondentów, m.in.: pracownicy poradni koordynowali pomoc psychologiczną udzielaną poszkodowanym po pożarze budynku socjalnego w Kamieniu Pomorskim; współorganizowali konferencje dla dyrektorów, nauczycieli i pedagogów szkolnych w ramach „działań kaskadowych” prowadzonych przez Kuratorium Oświaty na temat: „dopalaczy”, bezpieczeństwa dzieci podczas wakacji oraz gotowości szkolnej. Ponadto poradnia w ramach interwencji kryzysowej przyjmuje osoby po przeżyciach traumatycznych, takich jak wypadki drogowe czy próby samobójcze, przy czym pomoc udzielana jest także w domach klientów i na terenie szpitala. Pracownicy poradni wspierają również działania realizowane na terenie Klubu Integracji Społecznej w Kamieniu Pomorskim i biorą udział w imprezach organizowanych przez szkoły i placówki, takich jak np.: Dzień Godności, paraolimpiada, debata nt. tolerancji. W opinii klientów i partnerów poradni wyrażonej podczas wywiadu placówka kładzie szczególny nacisk na dostępność do usług, tj.: krótki czas oczekiwania na wizytę i wydanie opinii; niwelowanie barier architektonicznych w siedzibie poradni oraz świadczenie usług na terenie placówki, w domu i w szkole; dobrą atmosferę; a także takie przekazywanie informacji, aby były one zrozumiałe dla poszczególnych odbiorców – dzieci, rodziców i nauczycieli. Klienci poradni zwrócili również uwagę na fakt, że zalecenia formułowane przez pracowników poradni dostosowane są do indywidualnych potrzeb dziecka; umożliwiają określenie jego mocnych i słabych stron; zawierają wskazówki dla rodziców i nauczycieli. Dla rodziców niezwykle ważna jest długofalowość udzielanego wsparcia, a dla nauczycieli i pedagogów – otwarcie pracowników badanej placówki na potrzeby rad pedagogicznych; współpraca ze środowiskiem; fachowa diagnoza, opiniowanie i orzecznictwo; udzielanie kompetentnej pomocy merytorycznej oraz instruktażu, np.: w zakresie odraczania od obowiązku szkolnego, terapii zaburzeń lękowych i agresji wśród dzieci.

Analiza i modyfikacja koncepcji poradni

Koncepcja pracy jest analizowana, a jej modyfikacje wynikają z tych analiz. Uczestniczący w badaniu dyrektor i pracownicy merytoryczni podali podczas wywiadu, że koncepcja pracy poradni powstała w lutym 2011 roku i od tego czasu podlega stałej analizie, przede wszystkim z uwagi na zmiany w przepisach oświatowych; a także w oparciu o wyniki ewaluacji wewnętrznej; dane zebrane podczas rozmów, obserwacji i badań ankietowych klientów oraz informacje o ukończonych formach doskonalenia zawodowego pracowników poradni. Z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2010/2011 oraz z wypowiedzi dyrektora i pracowników merytorycznych wynika, że po dokonaniu analizy koncepcji pracy placówki sformułowano następujące wnioski:

1. Należy wprowadzić w koncepcji pracy poradni nowe działy: „działalność informacyjno-szkoleniowa” oraz „doskonalenie bazy i warsztatu pracy”.
2. Należy rozszerzyć istniejące działy m.in. o:
  - nowe formy terapii: elementy terapii systemowej i behawioralno-poznawczej oraz metodę kinezylogii edukacyjnej Denisona i metodę EEG Biofeedback;
  - prowadzenie praktyk studenckich;
  - pomoc nauczycielom w opracowywaniu i realizowaniu planów działań wspierających, kart indywidualnych potrzeb ucznia i indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.

Wnioski te posłużyły, w opinii dyrektora i pracowników merytorycznych, do zmodyfikowania koncepcji pracy poradni podczas posiedzenia rady pedagogicznej w lipcu 2011 r. W koncepcję pracy poradni wpisano misję i nowe działy: „działalność informacyjno-szkoleniowa” oraz „doskonalenie bazy i warsztatu pracy”; sformułowano wstęp, w którym określono zakres działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kamieniu Pomorskim; rozszerzono także obszary funkcjonowania poradni, np. uszczegółowiając rodzaje prowadzonej terapii. Z ewaluacji wewnętrznej przedstawionej przez dyrektora wynika, że zmodyfikowana koncepcja pracy poradni została przedstawiona na spotkaniu z dyrektorami i pedagogami przedszkoli, szkół i innych placówek; nadal trwają rozmowy z klientami i badania ankietowe oraz ewaluacja wewnętrzna koncepcji pracy poradni; pracownicy poradni dokonują analizy prowadzonych w tym zakresie działań i wyciągają wnioski, które posłużą do dalszej modyfikacji koncepcji pracy placówki.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Oferta placówki umożliwi realizację zadań placówki*

Komentarz:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim działa zgodnie z ofertą stworzoną w oparciu o monitoring potrzeb poszczególnych klientów placówki. Pracownicy badanej poradni pozyskują informacje dotyczące poziomu zaspokajania potrzeb klientów i wyciągają z nich wnioski, na podstawie których wzbogacają ofertę placówki o nowe formy pomocy. Wyniki przeprowadzanych przez pracowników poradni badań i analiz pozwalają sformułować wniosek, iż każda modyfikacja koncepcji pracy poradni prowadzi równocześnie do analizy i modyfikacji oferty badanej placówki. Poniżej wskazane zostaną argumenty świadczące o bardzo wysokim poziomie spełnienia tego wymagania.

Oferta poradni

Oferta programowa placówki odpowiada potrzebom klientów. Uczestniczący w badaniu: klienci poradni, dyrektor, pracownicy merytoryczni i partnerzy podali podczas wywiadów, że najważniejsze potrzeby klientów badanej placówki to:

1. Uzyskanie pomocy i wsparcia adekwatnie do zgłaszanego problemu poprzez m.in.: diagnozę, interwencję, mediację, poradę, wskazówki do pracy w domu, terapię, instruktaż.
2. Potrzeba wysłuchania w atmosferze życzliwości i zrozumienia dla sytuacji klienta.
3. Otrzymanie stosownych dokumentów – opinii i orzeczeń.
4. Pozyskanie nowej wiedzy i umiejętności poprzez udział w prowadzonych przez pracowników poradni radach pedagogicznych, konferencjach, warsztatach, konsultacjach i spotkaniach z rodzicami.

Z ewaluacji wewnętrznej przedstawionej przez dyrektora wynika, że poradnia na bieżąco monitoruje potrzeby osób korzystających z oferty placówki poprzez prowadzenie rozmów, badań ankietowych i zbieranie pisemnych zapotrzebowań placówek na określone formy pomocy i wsparcia. Bezpośrednią odpowiedzią na potrzeby klientów są, w opinii dyrektora i kadry pedagogicznej, poszczególne elementy oferty poradni, m.in.:

1. Prowadzenie diagnozy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej w zakresie: wczesnego wykrywania niepełnosprawności; gotowości szkolnej; specyficznych trudności w uczeniu się; trudności dydaktycznych, wychowawczych i adaptacyjnych; zaburzeń mowy; niepełnosprawności, zagrożenia niedostosowaniem i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży; uzdolnień dziecięcych; przyjęcia do szkół ponadgimnazjalnych młodzieży z problemami zdrowotnymi; problematyki dzieci przewlekle chorych.
2. Interwencje kryzysowe, np.: w przypadku śmierci bliskiej osoby, prób samobójczych i przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie porad.
4. Prowadzenie terapii pedagogicznej i logopedycznej.
5. Opracowywanie instruktaży dla rodziców i ich dzieci do pracy w domu.
6. Sporządzanie stosownych dokumentów (opinii i orzeczeń) z zaleceniami do pracy z dzieckiem w domu, szkole i wskazanej placówce.
7. Organizowanie lekcji, warsztatów, konferencji, szkoleń dla różnych grup odbiorców - nauczycieli, rodziców, uczniów, zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem, np.: w latach 2010-2012 przeprowadzono rady pedagogiczne na tematy - „Jak pracować z dziećmi o inteligencji niższej niż przeciętna”, „Dysleksja rozwojowa w świetle nowych przepisów”; zorganizowano prelekcje dla rodziców pt. „Wychowanie dziecka do samodzielności” oraz zajęcia warsztatowe dla uczniów szkół podstawowych na temat radzenia sobie z emocjami.
8. Prowadzenie badań przesiewowych dzieci zakończonych indywidualnymi konsultacjami z rodzicami.
9. Prowadzenie zajęć z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.

Badanie poziomu zaspokajania potrzeb klientów

Placówka monitoruje poziom zaspokajania potrzeb klientów. W tym celu, jak wynika z wypowiedzi dyrektora i pracowników merytorycznych, przeprowadzono: badania ankietowe rodziców i dzieci; badania ankietowe pedagogów szkolnych, nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek; a także rozmowy z rodzicami, nauczycielami i pedagogami szkolnymi. Z przedstawionego przez dyrektora opracowania badań ankietowych, a także wypowiedzi respondentów uczestniczących w wywiadach (klientów, partnerów i pracowników merytorycznych) wynika, że:

1. Poradnia zaspokaja potrzeby rodziców i korzystających z jej usług uczniów, a świadczy o tym m.in. fakt, że wszyscy ankietowani przez poradnię rodzice zadeklarowali, że zachęciłoby do skorzystania z oferty placówki inne osoby; ponadto wszyscy ankietowani uczniowie stwierdzili, że skorzystają z pomocy poradni w przypadku ewentualnych problemów w przyszłości i wyrazili gotowość polecenia wizyty w badanej placówce osobie, która potrzebuje pomocy.
2. Zarówno rodzice jak i ich dzieci czują się w poradni bezpiecznie; są traktowani z szacunkiem i życzliwością; mogą otwarcie opowiedzieć o swoich problemach, a pracownicy poradni udzielają im wsparcia.
3. Osoby korzystające stale z różnych form pomocy w poradni obserwują ich pozytywne efekty.
4. Oferta poradni zaspokaja potrzeby pracowników merytorycznych szkół i przedszkoli. Świadczą o tym m.in. wypowiedzi ankietowanych przez poradnię nauczycieli, np. „Każdy znajdzie pomoc, jakiej potrzebuje, nie trzeba o nic poszerzać oferty”.
5. Klienci poradni uzyskują oczekiwaną pomoc, która pozwala im rozwijać się i odnosić sukcesy na miarę swoich możliwości oraz nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie ze swoimi potrzebami, np.: nauczyciele

poprzez prowadzenie w ich klasach badań przesiewowych rozpoznają mocne i słabe strony swoich uczniów; rodzice potrafią pracować z dziećmi w domu dzięki instruktażom otrzymanym od pracowników poradni oraz nagraniem prowadzonych zajęć; a uczniowie uczestniczący w zajęciach z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego wiedzą, jaki zawód wybrać.

Modyfikacje oferty poradni

Oferta placówki jest modyfikowana i wzbogacana. Wśród wielu przykładów zmian, które, w opinii dyrektora i pracowników merytorycznych, wynikają wprost ze zmian wprowadzonych do koncepcji placówki, potrzeb zgłaszanych w środowisku, analizy wyników ewaluacji wewnętrznej oraz analizy przepisów prawa oświatowego badania respondenci: dyrektor, pracownicy merytoryczni, klienci i partnerzy wymieniają:

- udział pracowników poradni w „zespołach” organizowanych na terenie szkół i placówek w celu udzielania wskazówek w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wprowadzenie do szkół podstawowych badań przesiewowych w celu wyłonienia dzieci zdolnych oraz w kierunku ryzyka dysleksji;
- wprowadzenie badań ryzyka dyskalkulii u uczniów z klas 4-6 szkół podstawowych;
- objęcie opieką logopedyczną dzieci 5-letnich;
- wprowadzenie zajęć instruktażowych logopedycznych dla dzieci nieobjętych terapią logopedyczną i ich rodziców;
- wprowadzenie diagnozy w oparciu o nowe narzędzia badawcze oraz wypracowywanie własnych testów do diagnozy umiejętności matematycznych oraz analizy i syntezy słuchowej dzieci;
- wprowadzenie nowych form do terapii, takich jak: metoda kinezylogii edukacyjnej wg P. Denisona, elementy terapii systemowej i behawioralno-poznawczej, elementy neuroterapii - metoda Biofeedback;
- prowadzenie szkoleń, spotkań dla dyrektorów i nauczycieli przedszkoli oraz rodziców dzieci w zakresie gotowości szkolnej dzieci;
- udział pracowników poradni w zespołach interdyscyplinarnych ds. przemocy;
- wprowadzenie nowej formuły spotkań z pedagogami/dyrektorami szkół i placówek;
- częstsze wyjścia w teren i wspieranie szkół materiałami szkoleniowymi, także w wersji elektronicznej.

Ponadto klienci placówki uczestniczący w wywiadzie zauważają, że pracownicy poradni w ostatnich latach są bardzo pomocni w rozwiązywaniu różnorodnych problemów wychowawczych; pomagają rodzicom dzieci niepełnosprawnych w codziennym życiu i uczą ich odczytywania zmieniających się wraz z wiekiem potrzeb dzieci. Pomoc jaką otrzymują jest długofalowa; świadczona także na terenie domu dziecka i obejmuje całe rodziny. Partnerzy poradni twierdzą także, że placówka stale wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rodziców, uczniów i nauczycieli; doceniają różnorodność oferty, fachowość i rzetelność pracowników poradni oraz ich umiejętność stworzenia dobrej, nacechowanej życzliwością atmosfery. Z ewaluacji wewnętrznej prowadzonej w poradni wynika, że analiza i zmiany oferty wprowadzane były wspólnie przez wszystkich pracowników. Gotowa oferta została rozdana na spotkaniach z dyrektorami i pedagogami szkół i przedszkoli; zamieszczono ją także na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim oraz na stronach internetowych gmin z terenu działania poradni. Do oferty poradni na przyszły rok szkolny przygotowywane są już, jak stwierdził dyrektor podczas wywiadu, nowe formy pomocy, o które proszą klienci, np. przeprowadzenie szkoleń dla rodziców na temat gotowości szkolnej dzieci 6- i 7-letnich oraz szkoleń dla szkolnych specjalistów ds. diagnozy na temat stosowania nowych narzędzi badawczych.

Poziom spełniania wymagania: A

Kadra merytoryczna systematycznie doskonali procesy przebiegające w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kamieniu Pomorskim. Psycholodzy, pedagodzy i logopedzi współdziałają w tworzeniu warunków dających szansę na osiągnięcie sukcesów przez osoby, na rzecz których działają. Zmiany przebiegu procesów edukacyjnych wprowadzane przez kadrę pedagogiczną podnoszą jakość pracy badanej placówki i upowszechniane są w innych poradniach województwa zachodniopomorskiego, co świadczy o bardzo wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Planowanie procesów edukacyjnych

Procesy edukacyjne są planowane indywidualnie i zespołowo. Kadra pedagogiczna i dyrektor podają podczas wywiadów, że procesy edukacyjne są planowane w perspektywie każdego roku szkolnego, a przy planowaniu biorą pod uwagę między innymi: zadania wynikające z koncepcji pracy; zapotrzebowanie środowiska; realia kadrowe; zmiany w przepisach prawa; ukończone formy doskonalenia dające możliwość realizacji nowych zadań; organizację pracy poradni; wnioski z prowadzonego monitoringu, etc. Badania diagnostyczne - psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne oraz indywidualne konsultacje i porady są umawiane w sekretariacie poradni przez osoby zainteresowane osobiście lub telefonicznie i zapisywane w zeszycie służącym do bieżącego planowania działań pracowników; badania przesiewowe planowane są przez pracowników merytorycznych na terenie placówek w porozumieniu z dyrektorami szkół i przedszkoli, wychowawcami klas lub grup przedszkolnych, za zgodą rodziców i opiekunów prawnych w uzgodnionych terminach; działalność terapeutyczna odbywa się w sposób systematyczny, w uzgodnionych przez terapeutów terminach dostosowanych do planów lekcji dzieci oraz preferencji czasowych rodziców i opiekunów; udział w radach pedagogicznych, spotkaniach z rodzicami, dniach otwartych i innych formach wsparcia placówek ma miejsce po uprzednich merytorycznych i organizacyjnych ustaleniach z osobami odpowiedzialnymi, etc. Respondenci ci podają dalej, że planowanie prowadzone jest zespołowo, np.: podczas rad pedagogicznych; w zespołach psychologów, pedagogów, logopedów; w zespołach diagnostycznych (np. psycholog-pedagog), orzeczniczych oraz ewaluacyjnych (np.: zespołowo wypracowano koncepcję pracy; modyfikuje się ofertę poradni; dokonuje się analizy potrzeb klientów, wyników monitoringu oraz planuje się działania mające na celu zaspokojenie potrzeb klientów; prowadzone są diagnozy; formułowane wnioski oraz zalecenia postdiagnostyczne; wypracowuje się wnioski po przeprowadzonych ewaluacjach wewnętrznych; dba o warsztat pracy, zakup lub tworzenie narzędzi oraz pomocy do diagnozy, psychoedukacji, profilaktyki i terapii; aby skorelować działania poradni, konsultuje się planowanie własnej pracy; ustala tematykę szkoleń wewnętrznych i udział w formach zewnętrznych, opiekę nad praktykami, przygotowuje się instruktaże dla rodziców do pracy z dzieckiem w domu, prowadzi superwizje, interwencje kryzysowe, etc.). Dyrektor i kadra pedagogiczna podają w wywiadach, że ich relacje opierają się na partnerstwie, otwartości i bezpośredniości. Pracownicy indywidualnie planują własne programy pracy, które są skorelowane z rocznym programem pracy placówki.

Analiza usług świadczonych przez poradnię

Pracownicy merytoryczni wspólnie analizują świadczenie usług przez placówkę. Znajduje to potwierdzenie w spójnych przykładach działań podawanych w ankiecie przez całą kadrę pedagogiczną (7) dotyczących ich pracy w zespołach ewaluacyjnych, planowania i prowadzenia monitoringu procesów edukacyjnych. Respondenci ci podają, że wspólnie:

- tworzą, analizują i modyfikują koncepcję, ofertę i dokumentację poradni;
- omawiają udzielane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- omawiają i planują działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- konsultują i wspólnie wypracowują decyzje o wynikach badań i zalecanych formach pomocy czy też stanowiska wobec danego problemu;
- udzielają sobie wsparcia merytorycznego (np.: konsultacje, superwizje, doskonalenie warsztatu pracy); wypracowują tematykę szkoleń wewnętrznych oraz zapotrzebowanie na szkolenia

zewnątrzne; opracowują materiały szkoleniowe dla nauczycieli (np.: prezentacje multimedialne o gotowości szkolnej dziecka 6-letniego; materiały szkoleniowe dotyczące uczniów o inteligencji niższej niż przeciętna).

Wdrażanie wniosków z prowadzonego monitoringu procesów edukacyjnych

Procesy edukacyjne przebiegające w poradni są monitorowane, a wnioski z prowadzonego monitoringu wdrażane. Na potwierdzenie tego sądu dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele podają, że czynią to w oparciu o procedurę wypracowaną przez zespół ewaluacyjny, a następnie przyjętą przez radę pedagogiczną. Systematycznie, dwa razy w roku, specjaliści dokonują analizy własnej pracy oraz pracy zespołów ewaluacyjnych, na podstawie której sporządzają sprawozdania opisowe i statystyczne oraz raporty. Ich zdaniem procedura ta pozwala im na bieżąco śledzić stopień zaspokojenia oczekiwań i potrzeb klientów. Jest pomocna w operacjonalizowaniu i urealnianiu celów, które planuje się osiągnąć, a monitoring prowadzony przez dyrektora zmusza do refleksji i doskonalenia pracy poradni. Respondenci ci podają dalej, że monitoring procesów edukacyjnych odbywa się w następujących obszarach:

- oczekiwania klientów wobec zatrudnionych w poradni specjalistów i stopień spełniania tych oczekiwań;
- zapotrzebowanie na formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- efektywność podejmowanych działań terapeutycznych, spotkań klientów z pracownikami merytorycznymi poradni, zaleceń do pracy z dziećmi zawartych w opiniach i orzeczeniach, prowadzonych szkoleń, warsztatów, konferencji;
- jasność przekazu informacji;
- jakość usług, opinie klientów o sposobie, w jaki są traktowani (zaangażowanie, życzliwość);
- terminowość i prawidłowość wydawania dokumentacji;
- prawidłowość prowadzenia dokumentacji własnej: dzienników pracy, programów terapeutycznych, dokumentacji dzieci, dokumentacji badań, itp.;
- dogodność godzin pracy dla klientów;
- efektywność własnej pracy w kontekście ilości przyjmowanych klientów - informacja statystyczna;
- czas oczekiwania na wizytę w poradni.

W obszarach tych zadawane są pytania (zarówno w formie badań ankietowych jak i indywidualnych rozmów i wywiadów) kierowane do rodziców, ich dzieci i nauczycieli, a także pytania służące do autorefleksji, np.: Czy prawidłowo prowadzę dokumentację pracy? Czy prawidłowo dokumentuję proces diagnostyczny, terapeutyczny? Czy terminowo oddaję plany, programy, opinie, orzeczenia? Czy prawidłowo dobieram metody i formy pracy do danego dziecka na zajęciach terapeutycznych? Czy metody i formy pracy są różnorodne i atrakcyjne dla dziecka? Czy rodzice są zadowoleni z prowadzonych zajęć, czy dostrzegają efekty działań terapeutycznych? Ankietowani nauczyciele podają różnorodne wnioski z prowadzonego monitoringu procesów edukacyjnych, a najczęściej wskazują że:

- jakość świadczonych usług jest oceniana przez klientów jako wysoka i bardzo wysoka;
- na bieżąco śledzony jest rynek wydawniczy i zakupywane są nowe pozycje do diagnozy oraz terapii;
- pracownicy w oparciu o dokonane analizy podstaw programowych tworzą własne testy do diagnozy pedagogicznej, pomoce do terapii;
- pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje i doskonalą warsztat pracy;
- zdobyta wiedza służy rozszerzaniu oferty (np. rozszerzanie form terapii, nabywanie kwalifikacji do stosowania nowych testów);
- informacje o dziecku przekazywane są w sposób zrozumiały dla rodziców;
- rodzice uzyskują wiedzę, jakie są mocne i słabe strony dziecka oraz informację o sposobach przezwyciężania trudności;
- instruktaże do pracy z dzieckiem i informacje o możliwościach przezwyciężenia trudności, jakie ma dziecko, są przekazywane w sposób wyczerpujący, rzetelny i kompetentny;
- rodzice są zadowoleni z efektów prowadzonych na terenie poradni zajęć terapeutycznych, sposobów pracy z dzieckiem i podejścia terapeutów do dziecka i jego problemów;
- wszyscy klienci czują się w poradni bezpiecznie i są traktowani przez pracowników życzliwie i z szacunkiem;

- ważne informacje przekazywane są w sposób zrozumiały, wyczerpujący, rzetelny i kompetentny;
- skróciły się terminy oczekiwania na wizytę do pracowników merytorycznych;
- wydawana dokumentacja jest zgodna z przepisami prawa oświatowego;
- opinie, orzeczenia są wydawane terminowo;
- uczestnictwo w zajęciach na terenie poradni pomaga uczniom przezwycięzać ich problemy;
- treści merytoryczne przekazywane na szkoleniach prowadzonych przez pracowników poradni oraz możliwości ich wykorzystania w praktyce oceniane są przez klientów wysoko;
- pracownicy poradni prawidłowo oraz w sposób ciekawy i różnorodny dostosowują metody i formy pracy z dzieckiem do jego problemów.

Ponadto stwierdzono, że należy:

- wprowadzić modyfikacje organizacji corocznych spotkań z pedagogami szkolnymi i dyrektorami szkół, które uwzględniałyby zróżnicowany czas wprowadzania zmian w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w różnych rodzajach szkół i placówek;
- wzbogacić warsztat pracy pedagogów o nowe metody diagnostyczne;
- zmodyfikować druki wniosków o przeprowadzenie badań diagnostycznych oraz o wydanie opinii psychologiczno-pedagogicznej;
- nasilić działania w zakresie prowadzenia badań przesiewowych (logopedzi - dzieci pięcioletnie, psychologdy - dzieci zdolne, pedagodzy - ryzyko dysleksji);
- prowadzić diagnozę ryzyka dyskalkulii oraz wzmocnić diagnozę i terapię w zakresie trudności w uczeniu się matematyki o specyficznym podłożu;
- wzbogacić kontakty z klientem o elementy psychoterapii krótkoterminowej i wsparcia psychologicznego, etc.

Zmiany w przebiegu procesów edukacyjnych są wynikiem wspólnych ustaleń między nauczycielami.

Potwierdzają to wszyscy ankietowani nauczyciele oraz dyrektor, którzy podają przykłady dotyczące np.: zmian w ofercie; form terapii; wypracowania systemu diagnozowania zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjno-zawodowe; współpracy z ośrodkami i instytucjami wspomagającymi uczniów i ich rodziców; diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u dzieci 5-, 6-letnich, 8-letnich, 10-, 12-letnich oraz u uczniów gimnazjów, etc. Informacje uzyskane podczas wywiadu z kadrą pedagogiczną i dyrektorem oraz wyniki ewaluacji wewnętrznej świadczą o tym, że wypracowane przez nich procedury i narzędzia są upowszechniane wśród pedagogów, psychologów i logopedów szkolnych oraz w innych poradniach, z którymi współpracują. Udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego łączy się, zdaniem respondentów, z systematycznym przekazywaniem wiedzy pozostałym pracownikom, co podnosi jakość pracy placówki; natomiast świadomość zachodzących zmian w zakresie wiedzy merytorycznej, warsztatu pracy specjalistów oraz potrzeb klientów ułatwia wprowadzanie podjętych wspólnie ustaleń.

Poziom spełnienia wymagania: A

Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dbają o upowszechnianie swojej oferty. Systematycznie analizują jej dostępność dla klientów, a płynące stąd wnioski wdrażają. Wyniki ewaluacji wewnętrznej prowadzonej przez zespół pracowników poradni w zakresie tego wymagania są zbieżne z wynikami ewaluacji zewnętrznej i świadczą o wysokim poziomie jego spełnienia.

Ułatwienia dla klientów

Placówka ułatwia klientom dostęp do swoich usług. Potwierdzają to wszyscy klienci zarówno podczas ankietowania (28 rodziców i 7 dorosłych klientów) jak i podczas wywiadu. W ich opinii godziny pracy poradni są dla nich dogodne, a usługi dostępne. Z uzyskanych od nich informacji wynika, że pewien problem stanowią dla niektórych klientów dojazdy autobusowe i finanse, ale w odpowiedzi na nie pracownicy poradni przeprowadzają badania na terenie szkoły; ustalają terminy badań dla rodzin w jednym dniu; przesuwają wyznaczone terminy; wydłużają czas pracy (np. jeden dzień w tygodniu poradnia jest czynna do godziny 17.00); informują rodziców o ofercie poradni za pośrednictwem szkoły; przyjmują klientów także wtedy, kiedy nie są oni wcześniej umówieni.

Wdrażanie wniosków płynących z analizy oferty

Placówka analizuje dostępność swojej oferty. Świadczą o tym spójne przykłady podawane przez dyrektora i kadrę pedagogiczną w wywiadach dotyczące prowadzenia przez nich badań dostępności, oczekiwań i zapotrzebowania szkół i placówek oraz rodziców na formy pomocy ujęte w ofercie poradni; analizy czasu oczekiwania na wizytę w poradni; diagnozowania postawy pracowników poradni (np. życzliwości, zaufania) wobec klientów; jasności przekazywanych przez nich informacji, etc. Wnioski płynące z prowadzonych analiz podawane przez ww. respondentów to np.: poradnia dba o dostęp do oferty placówki wszystkich swoich klientów; źródłem informacji o możliwości skorzystania z usług poradni są przede wszystkim nauczyciele informujący o tym rodziców, ulotki i oferta zamieszczona na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim oraz ogłoszenia w instytucjach. O dostępności poradni świadczy ich zdaniem także fakt, iż obecnie większość rodziców zgłasza się do poradni z własnej inicjatywy, a nie za pośrednictwem placówek, często w wakacje i ferie; godziny pracy są elastyczne i dogodne dla klientów, specjaliści pracują w różnych godzinach, terminy wizyt ustalane są indywidualnie, z uwzględnieniem potrzeb klientów; pracownicy poradni życzliwie i z szacunkiem traktują klientów, którzy czują się w placówce bezpieczni; a czas oczekiwania na wizytę w poradni uległ skróceniu.

Wnioski z analizy dostępu do oferty poradni są wdrażane. Na potwierdzenie tego sądu zarówno kadra pedagogiczna jak i dyrektor podają w wywiadach, że aby ułatwić klientom dostęp do oferty poradni, dostosowują godziny pracy do możliwości klientów (np.: uwzględniają możliwości dojazdu klientów, czas ich pracy, terminy wizyt rodziców z terenu w Powiatowym Urzędzie Pracy, plan lekcji uczniów, etc.); prowadzą działania w ciągu jednego dnia (np. badanie rodzeństwa, dzieci 0-5 lat pod kątem wczesnego wspomaganie, zajęcia logopedyczne – instruktażowe); prowadzą zajęcia terapeutyczne w czasie wakacji oraz ferii zimowych; realizują zadania w godzinach popołudniowych (np.: udział w pracach zespołu, w posiedzeniach rad pedagogicznych na terenie szkół, w spotkaniach z rodzicami); świadczą usługi poza poradnią (np.: obserwacje na terenie szkół i placówek, diagnoza i konsultacje na terenie domów i szpitala); wspomagają rodziców i nauczycieli materiałami instruktażowymi do pracy z dzieckiem; wypracowują ulotki o poradni; informacje o poradni zamieszczają na stronach internetowych gmin, w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Kamieńskiego; organizują dni otwarte poradni; współpracują na rzecz dzieci i ich rodzin z różnymi placówkami, takimi jak: Sanepid, policja, Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy zawodowi i społeczni, etc.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. Koncepcja pracy poradni modyfikowana jest w procesie uspołecznionym i stanowi narzędzie sprzyjające działaniom pro jakościowym, umożliwiające szerokie otwarcie na potrzeby środowiska w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2. Wyrazem efektywnego współdziałania kadry pedagogicznej jest bogata oferta programowa, która stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby klientów poradni.
3. Poradnia prowadzi działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych nie tylko w swojej siedzibie, ale także w domu klienta, w przedszkolach, szkołach i placówkach, co sprzyja postrzeganiu jej jako wiodącej placówki środowiskowej, świadczącej pomoc psychologiczno-pedagogiczną na terenie działania poradni.
4. Kadra merytoryczna poradni tworzy zespół specjalistów ukierunkowanych na rozwój, nieustannie doskonalących swoje umiejętności i współpracujących z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Zespół ten aktywnie włącza się w różnorodne działania na rzecz środowiska lokalnego.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Procesy	
Placówka ma koncepcję pracy	B
Oferta placówki umożliwia realizację zadań placówki	A
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany i są efektem współdziałania nauczycieli	A
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B

Raport sporządzili:

- Hanna Markowska
- Monika Piątkowska

Kurator Oświaty:

.....